



gemeente
NOORDOOSTPOLDER



Nota reserves en voorzieningen 2024

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Inhoud en strekking van deze nota	5
2.1	Verschillen reserves en voorzieningen.....	5
3.	Beleidskaders reserves en voorzieningen	6
4.	Reservepositie	9
4.1	Algemene reserve	9
4.2	Afschrijvingsreserves.....	10
4.3	Overige bestemmingsreserves.....	10
5.	Voorzieningen.....	16
5.1	Toelichting op de voorzieningen	16
Bijlage 1	Reserves	19
Bijlage 2	Voorzieningen.....	22
Bijlage 3	Relevante wet- en regelgeving	23

1. Inleiding

De nota Reserves en Voorzieningen is bedoeld voor de kaderstellende rol van de raad en vormt het raamwerk waarbinnen het college van Burgemeester en Wethouders met reserves en voorzieningen dient om te gaan.

De Financiële beheersverordening gemeente Noordoostpolder op basis van artikel 212 van de Gemeentewet vormt de basis van de gemeentelijke kaders omtrent Reserves en Voorzieningen (zie bijlage 3 voor de relevante wetteksten). In artikel 14 van de Financiële beheersverordening staat onder ander dat het college van Burgemeester en wethouders ten minste eens in de vier jaar de raad een geactualiseerde nota reserves en voorzieningen aanbiedt.

Ten aanzien van reserves en voorzieningen hanteert de gemeente Noordoostpolder de volgende uitgangspunten:

1. het aantal reserves en voorzieningen wordt zo veel mogelijk beperkt;
2. eenvoud en transparantie staan voorop;
3. in principe geen vorming van reserves vanuit onderuitputting van budgetten;
4. adequate onderbouwing van reserves en voorzieningen;
5. beperkte/korte doorlooptijd van bestemmingsreserves;

Ad 1:

Taken dienen binnen de jaarlijkse exploitatie te worden gerealiseerd. Voordat een voorstel wordt gedaan om voor een bepaald doel een voorziening of een reserve in te stellen, wordt onderzocht of het doel of maatschappelijk effect ook gerealiseerd kan worden zonder een reserve of voorziening in te stellen. Op deze manier blijven de gemeentelijke middelen zoveel mogelijk zichtbaar in de exploitatie. Het bovenmatig inzetten op bestemmingsreserves vermindert namelijk de inzichtelijkheid van de bedrijfsvoering.

Ad 2:

Het beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen moet eenvoudig en transparant zijn. Daar waar mogelijk wordt complexe systematiek vermeden.

Ad 3:

Reserves worden niet gevormd naar aanleiding van onderuitputting van bepaalde begrotingsposten en budgetten.

Onderuitputting kan wel leiden tot een positief rekeningresultaat aan het einde van een boekjaar. Besloten kan worden dit resultaat via resultaatbestemming toe te voegen aan reserves (algemene reserve en/of bestemmingsreserves).

Ad 4:

Volgens het BBV moeten in de toelichting op de balans de aard en reden, alsmede de jaarlijkse mutaties van de reserves en voorzieningen, worden toegelicht (artikel 54 respectievelijk 55 BBV). In Noordoostpolder wordt ter onderbouwing van de voorzieningen en reserves op het gebied van onderhoud veelal aangesloten bij de door het college vastgestelde onderhoudsplanningen.

Ad 5:

Bestemmingsreserves hebben in principe een korte doorlooptijd met als uitgangspunt een periode van vier jaar. Deze periode is gelijk aan een raads- en collegeperiode.

Bij de herijking van reserves kan de gemeenteraad de individuele bestemmingsreserves heroverwegen of de levensduur juist verlengen. De reserve beleidsplan en de algemene reserve grondexploitatie vormen een uitzondering op genoemde doorlooptijd van vier jaar.

2. Inhoud en strekking van deze nota

De nota Reserves en Voorzieningen behandelt de kaders voor:

- de instelling, voeding en opheffing van reserves en voorzieningen;
- de doelstelling van specifieke reserves en voorzieningen;
- de bestedingsdoelen van specifieke reserves en voorzieningen;
- de toepassing van inflatiecorrectie over bepaalde bestemmingsreserves.

2.1 Verschillen reserves en voorzieningen

Er zijn duidelijke verschillen tussen reserves en voorzieningen:

- Wettelijk is bepaald dat reserves onderdeel uitmaken van het eigen vermogen. Voorzieningen daarentegen vallen onder het vreemd vermogen.
- Bij voorzieningen is sprake van een (redelijkerwijs in te schatten) verplichting, verlies of risico. Bij een reserve gaat het over het afzonderen van middelen, waarmee de raad een bepaalde bestemming voor ogen heeft.
- Stortingen in en vrijval van voorzieningen zijn onderdeel van de lasten en de baten (exploitatie). De aanwending van een voorziening wordt rechtstreeks op de voorziening gemuteerd en wordt daarom niet als last of baat beschouwd, maar verloopt via de balans. Mutaties in reserves zijn altijd onderdeel van de resultaatbestemming.
- Het instellen, muteren of opheffen van een reserve en het instellen of opheffen van een voorziening is een bevoegdheid van de raad. Hiervoor is een afzonderlijk raadsbesluit nodig. Het muteren (aanwenden) van een voorziening is een bevoegdheid van het college. Het principe van reserves is dat de raad te allen tijde het doel en/of de bestemming kan wijzigen. Voor een dergelijke wijziging is altijd een raadsbesluit nodig. Het doel van een voorziening kan in principe vanwege het verplichtende karakter van een voorziening niet worden gewijzigd. Als dit toch nodig is, dan is het vaststellen van deze formele wijziging voorbehouden aan de raad. In het BBV en bijbehorende stellige uitspraken van de commissie BBV is al veel geregeld. Hierdoor is de gemeentelijke beleidsvrijheid beperkt. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de relevante artikelen uit het BBV.

Onderstaande tabel biedt een overzicht van de voornaamste verschillen:

Reserve	Voorziening
<ul style="list-style-type: none"> • Behoort tot het eigen vermogen 	<ul style="list-style-type: none"> • Behoort tot het vreemd vermogen
<ul style="list-style-type: none"> • Is vrij besteedbaar 	<ul style="list-style-type: none"> • Heeft een verplicht bestedingsdoel
<ul style="list-style-type: none"> • Is gevormd door bestemming van het resultaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Is verplicht gevormd door het nemen van een last via de exploitatierekening (storting en vrijval) en balans (aanwending)
<ul style="list-style-type: none"> • Raad is bevoegd tot het instellen, muteren en opheffen van reserves 	<ul style="list-style-type: none"> • Raad is bevoegd tot instellen en opheffen van voorzieningen

3. Beleidskaders reserves en voorzieningen

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze nota wordt verstaan onder:

1. *Algemene reserve*

Het deel van het eigen vermogen waar de raad geen bestemming aan heeft gegeven. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers zonder dat de reguliere bedrijfsvoering daaronder lijdt.

2. *Artikel 12-gemeenten*

Als een gemeente over lange tijd grote financiële tekorten op de begroting heeft dan kan die gemeente om extra geld uit het gemeentefonds vragen. Hiervoor levert de gemeente haar financiële zelfstandigheid voor een deel in en krijgt een zogenoemde Artikel 12-status.

3. *Bestemmingsreserve*

Het deel van het eigen vermogen waar de raad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven

4. *Eigen vermogen*

Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen van de gemeente. Het eigen vermogen van de gemeente op de balans bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en uit het gerealiseerde resultaat van het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Het gerealiseerde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen in de balans als onderdeel van het eigen vermogen.

5. *Functies van reserves*

Reserves hebben een vijftal functies:

- a. Financieringsfunctie: reserves kunnen worden ingesteld ter dekking van investeringen.
- b. Egalisatiefunctie: opvangen van grote schommelingen in inkomsten/uitgaven op een specifiek taakveld/product.
- c. Bestedingsfunctie: reserves kunnen worden ingesteld om te reserveren voor toekomstige (incidentele) uitgaven voor een bepaald doel.
- d. Bufferfunctie: reserves kunnen worden ingesteld om onvoorziene tegenvallers en exploitatietekorten op te kunnen vangen.
- e. Inkomensfunctie: reserves kunnen worden ingesteld om structurele lasten te dekken in de programmabegroting.

6. *Reserves*

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) staat in artikel 43 dat:

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a. de algemene reserve;
 - b. de bestemmingsreserves.

2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

7. Voorzieningen

Voorzieningen maken deel uit van het vreemd vermogen. Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Artikel 2 Algemeen

1. Het aantal bestemmingsreserves en voorzieningen wordt zo veel mogelijk beperkt waarbij transparantie en eenvoud voorop staan.
2. Er worden in principe geen reserves gevormd of gevoed vanuit onderuitputting van budgetten.
3. De doorlooptijd van bestemmingsreserves wordt zoveel mogelijk beperkt.

Artikel 3 Instellen

1. Bij een voorstel voor instelling van een bestemmingsreserve wordt ten minste aangegeven:
 - a. het specifieke doel van de in te stellen reserve;
 - b. de voeding van de reserve;
 - c. hoe om wordt gegaan met het toepassen van een inflatiecorrectie;
 - d. de maximale omvang van de reserve;
 - e. de (maximale) looptijd van de reserve.

Artikel 4 Voeden

1. Voeding van (bestemmings)reserves vindt plaats via de resultaatbestemming.
2. Op specifiek aangewezen bestemmingsreserves vindt een vergoeding (toevoeging) voor inflatie plaats op basis van de vastgestelde begrotingsrichtlijnen.

Artikel 5 Opheffen

1. Bij het opheffen van een reserve wordt een resterend saldo toegevoegd aan de vrije ruimte binnen de reserve Beleidsplan dan wel als toekomstige claim binnen de reserve Beleidsplan gealloceerd.

Artikel 6 Inflatiecorrectie

1. Conform het advies van de Commissie BBV wordt met ingang van 2017 geen bespaarde rente meer gerekend over de algemene reserve en bestemmingsreserves.
2. Op (bepaalde) bestemmingsreserves wordt een inflatiecorrectie toegepast. Deze correctie komt ten laste van de exploitatie (dit vindt plaats bij de resultaatbestemming).
3. De hoogte van de inflatiecorrectie is opgenomen in de begrotingsrichtlijnen als onderdeel van de jaarlijks vast te stellen programmabegroting.

4. Reservepositie

Het BBV maakt op grond van artikel 43 onderscheid tussen de bestemmingsreserves en de algemene reserve. In Noordoostpolder wordt bovendien binnen de bestemmingsreserves nog een onderscheid gemaakt tussen afschrijvingsreserves en overige bestemmingsreserves.

De reserves zijn ingedeeld op grond van het doel waarvoor ze zijn gevormd:

- algemene reserves;
- afschrijvingsreserves;
- overige bestemmingsreserves.

De standen van de reserves zijn vermeld in bijlage 1 van deze nota.

4.1 Algemene reserve

De algemene reserve dient voor het opvangen van nadelige exploitatiesaldi en onvoorzienbare risico's, zonder dat de reguliere bedrijfsvoering daaronder lijdt. De algemene reserve heeft dan ook een bepaald minimumniveau, en is niet vrij aanwendbaar.

Dit minimumniveau is niet wettelijk bepaald. Het hangt sterk af van de aanwezige risico's in de gemeente en de wijze waarop deze risico's zijn afgedekt. Gemeenten gaan hier in het algemeen verschillend mee om. Normen die ter bepaling van het gewenste niveau worden gehanteerd zijn bijvoorbeeld een percentage van het totale jaarlijkse uitgavenbudget van de gemeente of een vast bedrag per inwoner.

Welbeschouwd is er wel *indirect* een norm voor de minimumpositie van de algemene reserve. Pas als een gemeente in financieel zwaar weer verkeert en de algemene reserve onder dit minimum staat, dan komt een gemeente in aanmerking voor een aanvullende uitkering vanuit het Rijk. Dit wordt ook wel de artikel 12-norm genoemd. De reden dat deze norm relatief laag ligt, hangt samen met het uitgangspunt van het artikel 12-beleid dat een gemeente eerst zoveel mogelijk eigen middelen moet inzetten alvorens zij het Rijk benadert voor extra middelen.

Gemeente Noordoostpolder hanteert voor de algemene reserve een omvang van ten minste 15% van het structurele begrotingsresultaat vóór resultaatbestemming en exclusief de lasten betreffende de grondexploitatie, afvalstoffenheffing, rioolrechten en begraafrechten. Als de algemene reserve onder de kritische ondergrens van 15% komt, worden maatregelen genomen en vindt aanvulling van de algemene reserve plaats.

In bijlage 1 van deze nota ziet u de stand van de algemene reserve per 1 januari 2023.

Algemene reserve	
Functie	Financieringsfunctie
Doel	Dit is een dekkingsreserve die in stand moet worden gehouden ten behoeve van het weerstandsvermogen van de gemeente Noordoostpolder. Gemeente Noordoostpolder hanteert de stelregel dat de algemene reserve minimaal een omvang heeft van 15% van het begrotingsresultaat vóór resultaatbestemming en exclusief de lasten betreffende de grondexploitaties, afvalstoffenheffing, rioolrechten en begraafrechten Deze reserve kan dus niet worden ingezet voor realisering van het beleidsplan/perspectiefnota.

4.2 Afschrijvingsreserves

Conform de nota Waardering, Activeren en Afschrijven 2024 wordt voor investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut normaliter een afschrijvingsreserve gevormd. Bij afschrijvingsreserves is er nadrukkelijk sprake van een vastgelegde toekomstige aanwending maar er bestaat op dat moment geen (wettelijke of feitelijke) verplichting jegens een derde zoals bij voorzieningen het geval kan zijn.

Wel is het zo indien afschrijvingsreserves voor een ander doel gebruikt worden dan zullen andere middelen voor het dekken van de kapitaallasten moeten worden aangewezen. In bijlage 1 van deze nota ziet u de stand van de afschrijvingsreserves per 1 januari 2023.

4.3 Overige bestemmingsreserves

De omvang van de overige bestemmingsreserves is per 1 januari € 85 mln waarvan het grootste deel beklemd is, voortvloeiende uit besluitvorming van de gemeenteraad. In bijlage 1 van deze nota ziet u de stand van de afschrijvingsreserves per 1 januari 2023.

E001 Beleidsplan	
Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is bedoeld ter dekking van incidentele lasten van (nieuw) beleid.

E024 Beheer en onderhoud uitbreiding Tollebeek	
Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is gevormd uit de afkoopsom ontvangen van een projectontwikkelaar ten behoeve van het toekomstig onderhoud (na voltooiing van het project) van de openbare voorzieningen.

E026 Vervanging bruggen	
Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is bedoeld voor de realisatie van de toekomstige vervanging van bruggen in Noordoostpolder.

E029 Investeringsbudget Landelijk Gebied

Functie Bestedingsfunctie

Doel Deze reserve is gevormd om het inzicht te vergroten in (de realisatie van) de projecten van het Investeringsbudget Landelijk Gebied.

E041 Ontwikkelingsfonds stimulering werkgelegenheid

Functie Bestedingsfunctie

Doel Het stimuleren van de ontwikkeling van de werkgelegenheid.

E043 Eu-cofinanciering phasing-out programma

Functie Bestedingsfunctie

Doel De reserve is bestemd als cofinanciering van Leader-projecten.

E070 Huisvesting onderwijs

Functie Bestedingsfunctie

Doel Deze reserve is bedoeld om incidentele lasten met betrekking tot onderwijshuisvesting op te vangen

E071 Onderhoud en aanpassing gebouwen primair en speciaal onderwijs

Functie Bestedingsfunctie

Doel Deze reserve is gevormd om de lasten voor onderhoud en aanpassing van het financieel kader onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

E072 Onderhoud MFC Tollebeek / Nagele

Functie Bestedingsfunctie

Doel De reserve dient voor het groot onderhoud van de MFC Tollebeek en MFC Nagele, die in 2011 zijn gebouwd.

E205 Onderwijsachterstanden exceptionele groei

Functie Bestedingsfunctie

Doel Deze reserve is bedoeld om de lasten van het bestrijden van vroegtijdig schoolverlaten te dekken.

E239 Afvalstoffenheffing

Functie Bestedingsfunctie

Doel Deze reserve is bedoeld voor het specifiek afzonderen van de resultaten op reiniging en afvalverwerking. Voeding en onttrekking vinden plaats door het positieve resultaat op afvalstoffenheffing toe te voegen aan deze reserve respectievelijk het negatieve resultaat eraan te onttrekken.

E240 Onderhoud/vervanging speelplaatsen

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is bedoeld om de toekomstige vervanging van speelplaatsen c.q. speeltoestellen conform het vastgestelde vervangingsplan te kunnen dekken.

E242 Riolering

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is bedoeld om de exploitatielasten met betrekking tot het taakveld riolering af te zonderen. Voeding en onttrekking vinden plaats door het positieve resultaat op riolering toe te voegen aan deze reserve respectievelijk het negatieve resultaat eraan te onttrekken.

E244 Optimaliseren afvalwatersysteem

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is gevormd om uitvoering te geven aan de uit te voeren bronmaatregelen aan de bestaande rioleringsstelsels.

E245 Transitiegelden Zuiderzeelijn

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is gevormd voor de gemeentelijke bijdrage aan de uitgaven die gepland zijn naar aanleiding van het beschikbaar stellen door het Rijk van zogenaamde transitiegelden. Deze transitiegelden zijn direct gerelateerd aan het niet doorgaan van het Zuiderzeelijn-project. Ook de provincie Flevoland levert een bijdrage.

E247 Begraven

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is bedoeld om resultaten op het taakveld Begraven af te zonderen. Voeding en onttrekking vinden plaats door het positieve resultaat op taakveld begraven toe te voegen aan deze reserve respectievelijk het negatieve resultaat eraan te onttrekken.

E265 Startersleningen

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is ingesteld om het risico af te dekken dat de gemeente loopt door middel van het verstrekken van zogenoemde 'startersleningen'.

E267 Duurzaam vervoer

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslast van de aanschaf van de elektrische auto te dekken alsmede de leasetermijnen van de bijbehorende accu's.

E269 Onderhoud wegen N50

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is ingesteld bij de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen 2013 en dient om toekomstig (groot) onderhoud te kunnen dekken. Het betreft het groot onderhoud aan de in beheer en onderhoud overgedragen (delen van) wegen Oud Emmeloorderweg, Kamperzandweg en Zwartemeerweg.

E271 Restauratie monumenten

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is bedoeld om de uitgaven en inkomsten inzake de restauratie van (gemeentelijke) monumenten te af te zonderen.

E272 Kerktorens

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve wordt ingezet om de lasten voortvloeiende uit de 'subsidieregeling groot onderhoud kerktorens' te dekken.

E273 Duurzaamheidsleningen

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is ingesteld om het risico af te dekken dat de gemeente loopt door middel van het verstrekken van zogenoemde 'duurzaamheidsleningen'.

E275 Hardware en software

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze afschrijvingsreserve is ingesteld met als doel de afschrijvingslasten met betrekking tot specifieke hardware/software te kunnen dekken.

E278 Duurzame particuliere woningverbetering Nagele

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is ingesteld ter bekostiging van de bevordering van particuliere woningbouw in Nagele. Voeding heeft ineens plaatsgevonden (saldo van vooruit ontvangen VER-gelden en dekking ISV II).

E280 Nog uit te voeren werkzaamheden

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is ingesteld om uitvoering te kunnen geven aan het raadsbesluit specifieke budgetten via de resultaatbestemming te kunnen overhevelen naar een volgend begrotingsjaar.

E281 Blijversleningen

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is ingesteld om het risico af te dekken dat de gemeente loopt door middel van het verstrekken van zogenoemde 'blijversleningen'.

E290 Exploitatie Poldertoren

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve wordt ingezet om de investeringslasten van de renovatie van de Poldertoren te dekken.

E301 Algemene reserve grondexploitatie

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze vormt de buffer voor verlieslatende grondexploitaties. Voeding vindt plaats ten laste van de algemene middelen op basis van een risicoanalyse van de (bouw)grondcomplexen. Tevens vindt voeding en onttrekking plaats wanneer verliesvoorzieningen met betrekking tot de grondexploitaties respectievelijk vrijvallen dan wel worden gevormd. Ten slotte vindt er voeding en/of onttrekking plaats op het moment een grondexploitatie wordt afgesloten.

E308 Beeldende Kunst en Cultuurbeleid

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is een samenvoeging van de reserve Kunstwerken en de reserve Kunstopdrachten en wordt voor dit doel ingezet.

E310 Sociaal Domein

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is primair bedoeld om beperkt beheersbare, incidentele risico's op te kunnen vangen wanneer zij zich voordoen. Secundair kan de reserve worden aangewend voor het doen van beleidsmatig onderbouwde, incidentele investeringen ten behoeve van het sociaal domein.

E311 Reserve degeneratie glasvezelproject

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze reserve is gevormd ter dekking van herstellkosten van achteruitgang in kwaliteit van het straatwerk bij de aanleg van glasvezel in Noordoostpolder.

E313 Voorzien in Vastgoed

<i>Functie</i>	Bestedingsfunctie
<i>Doel</i>	Overschotten en tekorten ten opzichte van het jaarlijks voor Voorzien in Vastgoed-projecten beschikbare budget op de programmabegroting worden met deze bestemmingsreserve verrekend.

E314 Sociaal economische ontwikkeling

<i>Functie</i>	Bestedingsfunctie
<i>Doel</i>	Deze reserve is in 2019 ingesteld. De reserve wordt ingezet ten behoeve van projecten binnen het taakveld Economische Ontwikkeling.

E315 Compensatie tekorten jeugdzorg

<i>Functie</i>	Bestedingsfunctie
<i>Doel</i>	Vanuit het Rijk is een compensatie incidenteel beschikbaar gesteld voor de compensatie van tekorten in de jeugdzorg. Deze compensatie is gestort in deze bestemmingsreserve.

5. Voorzieningen

Het BBV maakt op grond van artikel 44 onderscheid tussen verschillende type voorzieningen.

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
 - d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

5.1 Toelichting op de voorzieningen

In deze paragraaf wordt per voorziening een toelichting gegeven omtrent functie en bestedingsdoel.

In Noordoostpolder wordt binnen de voorzieningen onderscheid gemaakt tussen:

- voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
- voorzieningen ter egalisering van kosten;
- voorzieningen voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt gegeven;
- voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:

Pensioenen wethouders	
Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze voorziening is gevormd voor de pensioenrechten van huidige en ex-wethouders die op dit moment nog geen gebruik maken van de pensioenregeling. Deze voorziening is in 2001 ontstaan in verband met de wet APPA die wethouders de mogelijkheid biedt de opgebouwde rechten op te eisen bij de gemeente en bijvoorbeeld aan een andere pensioenverzekeraar over te dragen. Voorheen werden in de voorziening alleen de toekomstige pensioenen opgenomen, dus de pensioenen van de oud-

wethouders die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Er liggen actuariële berekeningen aan ten grondslag welke jaarlijks worden opgesteld door een externe deskundige.

Verlofsparen

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze voorziening is gevormd ten behoeve van medewerkers van gemeente Noordoostpolder die vanaf 2022 mee kunnen doen aan de regeling verlofsparen.

Wachtgelden voormalige wethouders

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze voorziening is gevormd voor de wachtgeldrechten van de ex-wethouders die in 2022 niet zijn teruggekeerd na de gemeenteraadsverkiezingen. Bij de bepaling van de hoogte van de voorziening is rekening gehouden met de maximale looptijd van de wachtgelden.

Voorziening grondexploitaties

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Normaliter worden voorzieningen in het kader van grondexploitaties analoog aan voorzieningen debiteuren verantwoord aan de activakant van de balans. Doordat de getroffen voorziening van enkele grondexploitaties groter is dan de boekwaarde per ultimo boekjaar is het restant van de voorziening volgens de voorschriften gerubriceerd onder de passiefzijde van de balans. Dit geldt voor de complexen Emmelhage fase 1, Hart van Emmeloord, Bant fase 1, Wellerwaard en de Stiepe in Rutten.

Voorzieningen ter egalisering van kosten:

Wegen, straten en pleinen

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze voorziening is gevormd ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de onderhoudslasten van wegen, straten en pleinen over een aantal begrotingsjaren. Hier ligt een actueel beheerplan aan ten grondslag.

Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze voorziening is gevormd ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de lasten van groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen over een aantal begrotingsjaren. Hier ligt een actueel beheerplan aan ten grondslag.

Onderhoud museum Schokland

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze voorziening is ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de onderhoudslasten van museum Schokland over een aantal begrotingsjaren. Basis voor deze voorziening is het beheerplan Schokland dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

Groot onderhoud Carillon

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Bij raadsbesluit van 9 juli 2019 is de voorziening groot onderhoud Carillon ingesteld. Deze voorziening is ten behoeve van het gelijkmatig verdelen van de onderhoudslasten van het Carillon.

Buitensportaccommodaties

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze voorziening is ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de onderhoudslasten van het eerste kunstgrasveld Ervenbos over een aantal begrotingsjaren.

Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven:

Renovatie riolering

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze voorziening wordt gevoed uit opbrengsten uit het rioolrecht en dient voor het gestelde doel – vervangingen op basis van het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) – te worden aangewend. Toevoegingen vinden plaats op basis van het actueel gemeentelijk rioleringsplan.

Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:

Uit te voeren werkzaamheden riolering

Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze voorziening is gevormd voor nog uit te voeren werkzaamheden riolering die nog niet hebben plaatsgevonden, maar waar al wel een verplichting aan ten grondslag ligt.

Bijlage 1 Reserves

Naam van de reserve	Stand per 1-1-2023
Algemene reserves	
E004 Eigen kapitaal	€ 20.250.000
	€ 20.250.000
Afschrijvingsreserves	
D001 Toenemende verkeersdrukte centrum Emmeloord	€ 1.269.508
D002 Ronde Moerasandijviestraat	€ 289.932
D003 Marknesserbrug	€ 4.070.875
D004 Verkeerssituatie Europalaan Emmeloord	€ 495.971
D005 Verkeersregelinstallaties	€ 218.703
D006 Uitvoeringsplan speelplaatsen	€ 331.562
D011 Uitbreiding Groenhorstcollege	€ 529.327
D012 Groenhorstcollege leerpakket en meubilair	€ 105.620
D013 Bonifatius leerpakket en meubilair	€ 51.812
D014 Ronde Urkerweg/Scandinaviëlaan	€ 268.922
D015 Loswallen Bant en Marknesse	€ 123.022
D016 Onderwijsdeel MFA Ruten	€ 2.013.795
D017 Aanleg skatebaan	€ 120.000
D018 Ronde Amsterdam- en Nagelerweg	€ 246.765
D019 Lichtmasten	€ 645.829
D020 Armaturen	€ 458.345
D021 OLP en meubilair De Koperwiek	€ 6.824
D022 OLP en meubilair Albert Schweitzer School	€ 13.398
D023 Kindvoorziening Luttelgeest	€ 171.000
D024 Dorpshuis de Bosfluiters Luttelgeest	€ 616.975
D025 Kindvoorziening De Locomotief Triade	€ 368.640
D026 Dorpshuis De Marke Marknesse	€ 622.080
D027 Zwembad Bosbad	€ 11.739.370
D028 Barak Emmeloord	€ 199.000
D029 Peuteropvang Triangel	€ 92.160

D031 Wegen (diverse)	€	592.766
D033 Reconstructie Leeuwenkruising	€	336.101
D034 Kinderopvang MFA Rutten	€	519.702
D035 Sport-dorpshuis MFA Rutten	€	1.056.479
D038 Dr Jansencentrum	€	146.498
D039 Atletiekbaan	€	425.000
D041 Infrastructuur Espelerlaan	€	500.000
D042 Devices hardware	€	525.000
D043 Stroominstallaties MFA Rutten	€	37.833
D044 Bermverharding erftoegangswegen	€	286.577
D045 Hybride vergaderen	€	41.000
D605 VO Campus	€	5.700.000
	€	35.236.391
Overige bestemmingsreserves		
E001 Beleidsplan	€	32.123.740
E024 Onderhoud uitbreiding Tollebeek	€	200.452
E026 Vervanging bruggen	€	6.464.247
E029 Investeringsbudget Landelijk Gebied	€	585.552
E041 Ontwikkelfonds stimulering werkgelegenheid	€	380.187
E043 EU-co-fin phasing-out programma	€	1.208.141
E070 Huisvesting onderwijs	€	722.990
E071 Onderhoud onderwijsgebouwen	€	2.294.154
E072 Onderhoud MFC Tollebeek/ Nagele	€	129.402
E205 Onderwijsachterstanden exc. groei	€	145.917
E239 Afvalstoffenheffing	€	451.253
E240 Onderhoud/vervanging speelplaatsen	€	3.930
E242 Riolering	€	875.964
E244 Optimaliseren afvalwatersysteem	€	19.429
E245 Transitiegelden Zuiderzeelijn	€	1.585.763
E247 Begraven	€	61.844
E265 Startersleningen	€	654.000
E267 Duurzaam vervoer	€	2.538
E269 Onderhoud wegen N50	€	895.382

E271 Restauratie monumenten	€	159.702
E272 Kerktorens	€	94.936
E273 Duurzaamheidsleningen	€	690.000
E275 Hardware	€	23.256
E278 Duurzame particuliere woningbouw Nagele	€	275.000
E280 Nog uit voeren werkzaamheden	€	2.783.075
E281 Blijversleningen	€	300.000
E290 Exploitatie poldertoren	€	280.821
E301 Algemene reserve Grondexploitatie	€	19.417.554
E308 Beeldende Kunst en Cultuur(beleid)	€	234.425
E310 Sociaal Domein	€	60.190
E311 Degeneratie glasvezelprojecten	€	247.500
E313 Voorzien in Vastgoed	€	7.636.611
E314 Sociaaleconomische ontwikkeling	€	1.317.404
E315 Compensatie tekorten jeugdzorg	€	2.692.201
	€	85.017.560
Totaal reserves	€	140.503.951

Bijlage 2 Voorzieningen

Naam van de voorziening	Stand per 1-1-2023
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>	
Pensioenen wethouders	€ 4.648.543
Verlofsparen	€ 18.446
Wachtgelden	€ 437.765
Grondexploitaties	€ 2.537.142
	€ 7.641.896
<i>Voorzieningen ter egalisering van kosten</i>	
Wegen, straten en pleinen	€ 1.761.953
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 5.825.013
Museum Schokland	€ 189.644
Groot onderhoud Carillon	€ 17.646
Groot onderhoud buitensportaccommodaties	€ 122.013
	€ 7.916.269
<i>Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven</i>	
Renovatie riolering	€ 3.421.712
	€ 3.421.712
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>	
Uit te voeren werkzaamheden riolering	€ 99.000
	€ 99.000
Totaal voorzieningen	€ 19.078.877

Bijlage 3 Relevante wet- en regelgeving

GEMEENTEWET

Artikel 212

De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING GEMEENTEN PROVINCIES

Artikel 13

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Artikel 35

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a. investeringen met een economisch nut;
 - b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
 - c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a. de algemene reserve;
 - b. de bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
 - d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 45

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Artikel 49

1. In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen:
 - a. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
 - b. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
 - c. overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen.
2. De voorschotten, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, worden uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:
 - a. 1°. Europese overheidslichamen;
 - b. 2°. het Rijk, en
 - c. 3°. overige Nederlandse overheidslichamen.

Artikel 54

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht.
2. Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van het voorgaande boekjaar;
 - c. de toevoegingen of onttrekkingen bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening;
 - d. de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
 - e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 55

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van de voorzieningen, bedoeld in artikel 44 en de wijzigingen daarin toegelicht.

2. Per voorziening wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen;
 - c. ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen;
 - d. de aanwendungen;
 - e. saldo aan het einde van het begrotingsjaar.